

Biskop Atle Sommerfeldt:

VISITASPREKEN MOSS KIRKE

Kristi kongedag, 22.november 2015

Job 28,20-28; Kol 1,9-14; Matt 25,1-13

Det var gått noen tiår etter pinsedagen da Matteus fullførte evangeliet sitt. Forsamlinger var etablert i hele det indre Middelhavet. Lengselen etter at den korsfestede og oppstandne Jesus skulle komme og fullføre seieren over undertrykkelse, sykdom og død levde sterkt i de Messiastroende, jøde kristne menighetene rett nord for Palestina, i det som i dag er Syria.

I dette miljøet levde Matteusevangeliets forfatter, en eller to generasjoner etter pinsedagen. De samlet seg og lyttet til fortellingene av og om Jesus. De erfarte at kraften fra Den oppstandnes herlighet, som hadde overvunnet dødens og lidelsens mørke, styrket dem. Slik kunne de med utholdenhet og tålmodighet vente på Herrens gjenkomst, slik vi hørte lest også menigheten ikke så langt unna i den tyrkiske byen Kollosoe ble oppfordret til.

Men etter så mange år måtte vel gjenkomsten være like rundt hjørnet? Noe større forberedelsesarbeid enn å speide etter Jesus var derfor neppe nødvendig, tenkte mange.

Nesten to tusen år senere er det ikke vanskelig å kjenne seg i igjen i denne utålmodigheten. Lengselen etter forløsningen fra krig, terror, sykdom, angst, fattigdom og nød er levende også i vår tid, også blant de fleste av oss. Ikke minst har mange av oss kjent på dette den siste uken.

Både i kristendommen, islam og jødedommen finnes det bevegelser som er mest opptatt av å finne tegn som bekrefter at Herrens gjenkomst skjer i vår generasjon. De mest ekstreme tenker at Herren allerede er i ferd med å komme og at de sant troende må hjelpe Gud ved å bygge et nytt tempel på Tempelhøyden i Jerusalem der muslimene har sin moskeer, eller aktivt delta i den siste kampen mot mørkets krefter i form av Vestens sivilisasjon og forberede seg til det siste slaget i den nord-syriske byen Dabiq, der IS venter at det siste slaget skal stå.

Felles for dem er at i all sin tilsynelatende religiøse retorikk, begår de hovmodets dødssynd og tror det er dem, og ikke Gud, som styrer tiden for Herrens gjenkomst.

Matteus fortalte liknelsen vi hørte for å understreke at ventetiden kan bli lang.

Utfordringen er ikke å lete i himmelen etter tegn på om Herren er i ferd med å komme, og slett ikke påta seg Guds rolle og prøve å fremskynde de siste tider.

Utfordringen er å være forberedt og sørge for at en har åndskraft og visdom nok til å leve i Guds lys i ventetiden. I ventetiden skal talentene forvaltes i verden og hos menneskene, forteller Matteus i liknelsen etter den vi hørte. Den forstandige forvaltning av talentene våre er å vende seg bort fra det onde, slik Job formulerte det, ved å vise barmhjertighet og nestekjærlighet mot andre mennesker, slik Jesus lærte oss.

Men så forteller Matteus om dommen og hvordan Jesus hele tiden kommer til de ventende som fremmed, som naken, som sulten, som tørst, som fengslet og som syk. Brudgommen kommer

en gang der fremme i en tid ingen kjenner og bare Gud selv vil frembringe. Men Jesus lærte sine etterfølgere, forteller Matteus, at han ville komme til dem hver eneste dag.

Da er spørsmålet det samme til menigheten i Syria som til menigheten i Moss i 2015:

Er vi forberedt på dette, at brudgommen kommer til oss hver eneste dag og forventer å bli betjent av oss som venter på hans komme?

Har vi en spiritualitet som bærer i møte med en slik åpenbaring?

Skomakeren Martin Avdejitsj var en pliktoppfyllende mann som mistet kone og barn i sykdom, forteller den russiske forfatteren Tolstoj. Livet ble en ventetid på at døden skulle befri ham fra arbeid og strev, noe annet håp hadde han ikke lenger. Tolstoj forteller:

«En dag fikk Martin besøk av en gammel kjenning fra hjembygden, en pilegrim som de siste åtte årene hadde vandret fra kloster til kloster». Pilegrimen rådet Martin til å leve for Gud som hadde skjenket ham livet. «Men hvordan lever man for Gud?» spurte Martin. «Det har Kristus lært oss», svarer pilegrimen: «Kjøp Det nye testamentet og les det. Så får du vite hvordan man skal leve for Gud».

Martin kjøpte Det nye testamentet og leste kveld etter kveld og fant en helt ny fred. Men han ble også urolig. Ville Martin kunne ta seg av sårbare og utstøtte mennesker, slik Jesus forventet? Med det spørsmålet sovnet han, men hørte en dempet stemme som sa at han den påfølgende dag ville besøke Martin. «Det måtte være Herren selv», tenkte Martin og så med skrekkblandet fryd frem til neste dag.

I løpet av dagen inviterte Martin en gammel invalid soldat på varm te, han ga en arbeidsløs kvinne med et lite barn mat og klær, og han forsonet en eplestjelende gutt med torgkvinnen som solgte epler. Men Herren hadde han ikke sett noe til.

Men da kvelden kom hørte han igjen stemmen som hvisket til ham: «Martin, Martin, kjente du meg ikke igjen?» Og ut av mørket kom skyggebildene av soldaten, kvinnen med barnet og konen med gutten. «Dette er meg», sa stemmen og Martin forsto at Herren hadde gjestet ham, slik han kunne lese om det i evangeliet etter Matteus.

Brudgommen var kommet og Martin var beredt fordi var i stand til å betjente Herren med nestekjærlighet og barmhjertighet, slik han hadde lest at Jesus gjorde.

I høst har Europas beredskap blitt satt på stor prøve. Mennesker på flukt kommer fra områdene i Syria der Matteus levde for 2000 år siden, og fra flyktningeleirene i områdene der Paulus skrev til menigheten i Kolloosae. Karl Ove Knausgård reflekterte i sin takketale da han mottok den tyske avisen Die Welt sin litteraturpris om det han kaller virkelighetens sjokk Europas befolkning har våknet til.

I den økumeniske kirke kalles det «Kairos» - sannhetens øyeblikk:

«Og kanskje er det vår tids fremste kjennetegn, det som utmerker den fra alle forgangne epoker, at mengden av bilder fra verden, ikke bare den fortidige, men, og kanskje fremfor alt, den nåtidige, som vi tar del av, er så massiv. Skjer det noe et sted i verden, et jordskjelv,

en flyulykke, en terrordåd, kan vi bare noen øyeblikk senere se bilder derfra, som vi forholder oss til, samtidig som vi befinner oss midt i vår egen hverdag, den av bilkjøring, kaffetrakting, toalettbesøk, klesvasking, matlaging, bordpådekking. Som oftest holder vi disse to virkelighetsnivåene adskilte (..). Så hender det av og til, men bemerkelsesverdig sjelden, at de to nivåene av virkelighet stråler sammen og blir «en».

For Knausgård skjedde dette ved bildet av det døde flyktningebarnet på en strand i Hellas fordi det gjorde massen av flyktninger til ett menneske, et barn - som hans egne.

Kunnskapen om at brudgommen hele tiden kommer til oss i de mange bildene og informasjonene om sultne, tørste, syke, fengslede, nakne og fremmede mennesker, røsker oss vanligvis ikke ut av vår søvn mens vi venter på den egentlige bryllupsfesten. Men i høst har mange av oss omsider våknet opp og sett brudgommen i våre nabolag – han kommer og er her allerede i menn, kvinner og barn på flukt.

Men vi er dårlig forberedt, opptatt som vi er med å holde liv i vårt eget lille lys i stedet for å sørge for nok olje til å holde lampen vår tent som et velkomstlys for andre.

Dersom vi stenger vår hjertedør og våre grenser, blir døren til festen med brudgommen stengt for oss. Da var vi ikke forberedt på at det var slik han skulle komme og hva det krevde av oss.

Kjære alle sammen, han kommer - på tross av oss - en gang til. Det er kirkens gode budskap, selve evangeliet. Han kommer som korsfestet og oppstanden fra Guds egen virkelighet med en åpen hånd, og vil ledsage oss til et måltid der vi kan få et lite glimt av Guds store gjestebud.

Gud er større enn alle våre lesninger og tolkninger, Gud selv har sørget for at vi får plass i gjestebudet. Gud elsker menneskene så høyt at han roper ut at alle kan komme til gjestebudet, alt er betalt og alt er gjort ferdig. Ved å delta i gjestebudet med Herrens eget legeme og blod i brød og vin, hvisker vi en tillit og et håp om at brudgommen vil ledsage oss i vårt mørke, hjelpe oss til se Herren når vi møter ham og i glimt makte å tjene ham slik Martin skomaker gjorde i Tolstojs fortelling.

Da lar vi den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus være en lykt på vår vandringsvei, helt inn i evigheten og den fullkomne bryllupsfesten.